Հավելված N 2
ՀՀ վարչապետի 2018 թ. սեպտեմբերի 19-ի N 1230-Ն որոշման

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. Անունը, ազգանունը, զբաղեցրած պաշտոնը.
Թամարա Սարգսյան - ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության հանրակրթության վարչության պետ:

2. Գործուղման վայրը և ժամկետները.
ք. Տիրանա (Ալբանիայի Հանրապետություն), 2026 թվականի հոկտեմբերի 20-23-ը ներառյալ:

3. Հրավիրող կողմը.
Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (OECD) Կրթության և հմտությունների տնօրենություն, PISA-ի ղեկավար խորհուրդ (PISA Governing Board - PGB):

4. Գործուղման նպատակը (աշխատանքային ո՞ր խնդրի լուծման համար էր նախատեսված գործուղումը).
Մասնակցություն PISA-ի ղեկավար խորհրդի 62-րդ հանդիպմանը (PGB 62), PISA 2025 հետազոտության առաջին արդյունքների (Volume I) հիման վրա միջազգային քաղաքականության և ռազմավարական ուղղությունների քննարկմանը, PISA 2029 գնահատման շրջանակի, տեխնիկական չափորոշիչների և կառուցվածքի հաստատմանը, ինչպես նաև հատուկ կրթական կարիքներ ունեցող սովորողների համար հասանելիության և Արհեստական բանականության ինտեգրման մեթոդաբանության մշակման քննարկումներին:

5. Քննարկված թեմաները.
PGB 62-րդ հանդիպման շրջանակներում քննարկվել են PISA միջազգային հետազոտության հետագա զարգացման, 2029 թվականի փուլի նախապատրաստական աշխատանքների և նորարարական մեթոդաբանությունների ներդրման հիմնարար հարցերը:

5.1. PISA 2029 Գնահատման շրջանակի մշակվածության ներկա վիճակը

PISA 2029 փուլի հիմնական ոլորտը ընթերցանությունն է: Խորհուրդը վերջնականապես քննարկեց և հաստատեց Ընթերցանության Գնահատման շրջանակի վերջնական և դրա համառոտ տարբերակները:

- **Թվային էկոհամակարգ.** Թվային և AI տեղեկատվական էկոհամակարգ. Ընթերցանության գրագիտության սահմանումն ընդլայնվել է՝ ներառելով բազմակի, ոչ գծային և արհեստական բանականության կողմից գեներացված տեքստերի քննադատական գնահատումը, ապատեղեկատվության հայտնաբերումը և աղբյուրների վստահելիության ստուգումը:
- **Կոգնիտիվ գործընթացներ.** Գնահատման կառուցվածքը. Գնահատումը ներառում է բազային ընթերցանության ստուգում և բարդ ըմբռնման առաջադրանքներ, որոնք չափում են տեղեկատվության որոնումը, ինտեգրումը, աղբյուրների հակասությունների բացահայտումն ու արժևորումը:
- **Ադապտիվ դիզայն և PIAAC համադրում.** PISA 2029-ում ընթերցանության տիրույթը վերջնականապես անցնում է Բազմափուլ ադապտիվ թեստավորման (Multi-Stage Adaptive Testing - MSAT) մոդելին: Բացի այդ, 2028 թ. Փորձնական հետազոտության շրջանակներում ներառվելու են PIAAC (մեծահասակների հմտությունների հետազոտություն) 36 առաջադրանքներ՝ PISA-PIAAC համադրելիությունն ապահովելու համար:

5.2. PISA 2029 առաջադրանքների թարգմանություն և ադապտացիա

PISA 2029 Տեխնիկական չափորոշիչների 8-րդ չափորոշիչը սահմանում է թեստային առաջադրանքների, հարցաշարերի և դպրոցական նյութերի թարգմանության ու ազգային ադապտացիայի խստագույն պահանջները:

- **Թարգմանության ընթացակարգ.** Կրկնակի թարգմանություն - բոլոր նոր գնահատման գործիքները պետք է անցնեն երկու անկախ թարգմանիչների կողմից իրականացվող թարգմանության և համաձայնեցման փուլեր՝ անգլերեն և ֆրանսերեն աղբյուրներից:
- **Որակի ապահովում.** Միջազգային հավաստում. Թարգմանված և ադապտացված բոլոր առաջադրանքները ենթարկվում են միջազգային փորձագետների ստուգմանը Workflow Manager համակարգում՝ ապահովելով տեքստերի իմաստաբանական, կոգնիտիվ և բարդության լիարժեք համարժեքությունը:

5.3. Առանձնահատուկ կրթական կարիքներ ունեցող երեխաների համար հետազոտության հասանելիություն

PISA 2029-ում ներդրվում է ներառականության նոր հայեցակարգ՝ նպատակ ունենալով նվազեցնել հետազոտությունից սովորողների այս խմբի դուրս մնալը:

- **Թվային աջակցող գործիքներ.** Թվային հասանելիության գործիքներ. Ներդրվում են համապարփակ թվային գործիքներ (Flexible colour themes, Font size selection, Line mask tool, Answer option masking, Screen reader support - NVDA/JAWS, Blank screen button)՝ տագնապայնությունը նվազեցնելու համար:
- **Փորձարկման ժամանակացույց.** 2027 թ. Պիլոտային ծրագիր. Խորհուրդը մասնակից երկրներին հրավիրեց մասնակցելու 2027 թվականի ապրիլին նախատեսված պիլոտային փորձարկմանը՝ նոր գործիքների և հասանելի ձևաչափերի արդյունավետությունը գնահատելու համար:

5.4. Արհեստական բանականության (AI) ինտեգրումը PISA-ում

Ներկայացվեցին PISA Research, Development and Innovation (RDI) ծրագրի շրջանակներում իրականացված հետազոտության արդյունքները՝ Գեներատիվ արհեստական բանականության կիրառման վերաբերյալ:

- **ԱԲ առաջադրանքներ և ստուգում.** Գեներատիվ ԱԲ մոդելները (Claude, Mistral, Qwen) ընդունակ են ձևավորել բազային առաջադրանքներ, սակայն ցածր ճշգրտություն ունեն Գնահատման շրջանակի հետ համապատասխանեցման և բաց պատասխանների ինքնուրույն ստուգման հարցում:
- **Վերահսկողության մեխանիզմ.** Արհեստական բանականությունը PISA-ում չի կարող գործել ինքնավար: Որոշվեց ԱԲ գործիքները կիրառել միայն մարդկային վերահսկողության ներքո՝ որպես օժանդակ գործիք առաջադրանքներ մշակողների և ստուգողների համար:

5.5. PISA 2025 արդյունքների հրապարակման ժամանակացույց և թեմատիկ վերլուծություններ

Խորհուրդը քննարկեց PISA 2025 արդյունքների հրապարակման հետագա փուլերը: Volume I-ի պաշտոնական թողարկումից հետո (սեպտեմբեր 2026), Volume II-ը (English Foreign Language) կհրապարակվի 2026 թ. դեկտեմբերին, իսկ Volume III-ը (Effective Learner in Digital World)՝ 2027 թ. մայիսին: Նախանշվեցին նաև թեմատիկ վերլուծությունների ուղղությունները (ինքնակարգավորվող ուսուցում, թվային տագնապայնություն, ԱԲ կիրառում և այլն):

6. Հանդիպումները, ելույթները, բարձրացված կամ քննարկված հարցերը.

PGB 62-րդ հանդիպման ընթացքում հանդես եկա պաշտոնական ելույթով, որտեղ ներկայացրի Հայաստանի առաջին մասնակցությունը PISA 2025 հետազոտությանը և կրթական քաղաքականության առաջնահերթությունները: Շեշտադրվել են հետևյալ մոտեցումները.

- 2025 թվականի հետազոտության մասնակցած 15-ամյա սովորողները սովորել են Հանրակրթության նախկին չափորոշչով, որն ավելի կենտրոնացած է գիտելիքի և մտապահման վրա: PISA 2025-ը թույլ տվեց արձանագրել Հանրակրթության պետական չափորոշչի լիարժեք ներդրումից առաջ կրթության որակի ելակետային տվյալները:
- PISA-ն որպես ախտորոշիչ գործիք. ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության և Կառավարության դիրքորոշմամբ՝ PISA արդյունքները ծառայում են ոչ թե քննադատության, այլ ախտորոշման նպատակով՝ հաստատելով սկսված բարեփոխումների անհրաժեշտությունը:
- Կառավարության 2026-2031թթ. ծրագիր. Ելույթում ընդգծվեց, որ PISA 2025-ի բացահայտումներն ուղղակիորեն ներառված են Կառավարության 2026-2031թթ. ծրագրային թիրախներում՝
- **Ընթերցանություն.** մինչև PISA 2029-ը առնվազն 15%-ով բարձրացնել ընթերցանության բազային մակարդակը հաղթահարած սովորողների մասնաբաժինը:
- **ԱԲ Գրագիտություն.** մինչև 2031 թվականը դպրոցների 90%-ում ներդնել Գեներատիվ Արհեստական բանականության գրագիտության ծրագրեր:
- **Ենթակառուցվածքներ և ուսուցիչներ.** մինչև 2026 թ. ավարտել 300 դպրոցի և 500 մանկապարտեզի կառուցումը, իսկ մինչև 2031թ.՝ ևս 300 դպրոցի և 100 մանկապարտեզի շինարարությունը, հագեցնել լաբորատորիաները և ենթակառուցվածքները, գրադարանները, շարունակաբար զարգացնել ուսուցիչների մասնագիտական առաջընթացի ծրագրերը:

6.2. Երկկողմ և բազմակողմ հանդիպումներ

Գործուղման ընթացքում աշխատանքային քննարկումներ են անցկացվել ՏՀԶԿ Կրթության և հմտությունների տնօրեն Անդրեաս Շլայխերի, PGB ղեկավար կազմի գործընկերների հետ՝ քննարկելով Հայաստանի փորձառությունը և հետագա քայլերը՝ PISA արդյունքների ուսումնասիրության և դրանց արդյունավետ օգտագործման տրամաբանությամբ:

7. Հանդիպման կամ հավաքի ժամանակ ընդունված որոշումները, պայմանավորվածությունները, ստորագրված փաստաթղթերը.

7.1. Ձեռք բերված պայմանավորվածություններ և որոշումներ

Հաստատված փաստաթղթեր. PISA 2029 ընթերցանության շրջանակի և տեխնիկական ստանդարտների վերջնական հաստատում և տարածում:

- **Տվյալների քաղաքականություն.** Հետազոտողների համար PISA տվյալների սահմանափակումների վերանայում և հասանելիության ընդլայնում:
- **Պիլոտային մասնակցություն.** պետությունների հնարավոր մասնակցությունը 2027 թվականի առանձնահատուկ կրթական կարիքներ ունեցող երեխաների հասանելիության պիլոտային ծրագրին:
- **Մասնակցության մոդել 2033.** PISA-ի մասնակցության այլընտրանքային մոդելի քննարկում, որը նախատեսում է 2033 թվականից բոլոր մասնակից երկրներին տալ PGB-ում որոշումների կայացման հավասար իրավունքներ:

8. Առաջարկությունները, դրանց ընթացք տալու վերաբերյալ առաջարկները՝ եղանակը, ձևը, ժամկետները, պատասխանատուները, ակնկալվող արդյունքները.
Հիմնվելով PGB 62-րդ հանդիպման քննարկումների և Հայաստանի կրթական ռազմավարության վրա՝ ներկայացվում են հետևյալ առաջարկությունները.

8.1. PISA ղեկավար խորհրդի 66-րդ հանդիպման (PGB 66) անցկացումը Հայաստանում (2028 թ. աշուն)

Առաջարկի էությունը. Նախատեսել և OECD PISA ղեկավար խորհրդին ներկայացնել պաշտոնական առաջարկ՝ PISA Governing Board 66-րդ հանդիպումը (PGB 66) 2028 թվականի աշնանը Երևանում անցկացնելու վերաբերյալ: **Ակնկալվող արդյունքը.** 2028 թ. աշնանը PGB 66-ի հյուրընկալումը Հայաստանում կբարձրացնի երկրի միջազգային հեղինակությունը կրթական ոլորտում, իսկ 2029 թ. հիմնական հետազոտության նախօրեին հնարավորություն կտա ավելի քան 90 երկրների պատվիրակներին ներկայացնել Հայաստանի հանրակրթության բարեփոխումները: **Պատասխանատուներ.** ԿԳՄՍ նախարարություն, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն: **Ժամկետներ.** Մինչև 2027 թ. առաջին կիսամյակ ձևավորել հայտային փաթեթը և ներկայացնել PGB-ին:

8.2. PISA 2029 ազգային աշխատանքային խմբի ձևավորում և գործառույթներ

Աշխատանքային խմբի ձևավորում. Կազմակերպել և ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի հրամանով ձևավորել PISA 2029 ազգային աշխատանքային խումբ: **Թարգմանություններ և ադապտացիա.** PISA 2029 տեխնիկական ստանդարտներ 8-ի համաձայն՝ կազմակերպել առաջադրանքների և հարցաշարերի կրկնակի թարգմանության և համապատասխանեցման աշխատանքները, ապահովել միջազգային հաստատումը: **Կազմակերպչական աշխատանքներ.** Նախապատրաստել 2028 թ. փորձնական հետազոտության և 2029 թ. հիմնական հետազոտության տեղափոխման, դպրոցական ընտրանքի և տեխնիկական ենթակառուցվածքները: **PISA հրապարակումների ուսումնասիրություն.**

Մանրամասն ուսումնասիրել PISA 2025-ի և 2029-ի հրապարակումները (Volume I, Volume II, Volume III), առանձնացնել ազգային կրթական քաղաքականության համար առաջնահերթ հետազոտական հարցերը: **Համագործակցություն հետազոտական խմբերի հետ.** ակտիվորեն համագործակցել տեղական և միջազգային հետազոտական խմբերի, բուհերի և վերլուծական կենտրոնների հետ՝ PISA տվյալների երկրորդային վերլուծության և ապացուցահեն քաղաքականության մշակման նպատակով:

Ստորագրությունը, ամսաթիվը
26 հոկտեմբերի 2026 թ.
ք. Երևան / Տիրանա

Թամարա Սարգսյան